

Fylkesmannen i
Nordland

FylkesROS Nordland 2011-2014 Handlingsplan

Forord

FylkesROS har gitt oss nyttig kunnskap og en bedre oversikt over risikoutfordringer i Nordland. Hvilke alvorlige ulykker og kriser kan true nordlandssamfunnet? Hvor stor er sannsynligheten for at disse inntreffer, hva er mulige årsaker og hva kan konsekvensene bli?

Handlingsplanen til FylkesROS omhandler de fem utvalgte risikoområdene som skal prioriteres de neste fire årene. Videre konkretiserer handlingsplanen hvilke tiltak som skal gjennomføres innenfor de utvalgte områdene. Med bakgrunn i Fylkesmannens samordningsrolle, har handlingsplanen et særlig fokus på tiltak som krever samarbeid og samhandling.

Ansvarsprinsippet slår fast at hovedansvaret for oppfølging av det enkelte risikoområde ligger hos den enkelte fagmyndighet og virksomhet. Handlingsplanen vil være et grunnlag for samarbeid i fylkesberedskapsrådet og et utgangspunkt for et mer systematisk og målretta samarbeid på fylkesnivå.

En rekke fagmyndigheter, virksomheter og enkeltpersoner har gitt avgjørende bidrag til arbeidet med FylkesROS og handlingsplanen. Jeg vil takke alle som har bidratt og samtidig uttrykke forventning om et fortsatt godt samarbeid framover!

Bodø, 08.11.2011

Hill-Marta Solberg

Behandling	Dato
Utkast diskutert i fylkesberedskapsrådet	08.09.11
Revidert utkast sendt på høring, frist 15.10.11	16.09.11
Handlingsplanen ferdigstilt	08.11.11
Revisjon 1	
Revisjon 2	

FylkesROS Nordland 2011-2014

Risiko- og sårbarhetsanalyse for Nordland fylke

Handlingsplan

1. Innledning

FylkesROS – regionalt risikobilde

FylkesROS Nordland ble ferdigstilt i februar 2011, og inneholder en gjennomgang av viktige risikoforhold og risikoutfordringer i fylket. FylkesROS gir, i tillegg til et regionalt risikobilde, også en oversikt over hvem som har oppgaver og ansvar innen de ulike risikoområdene.

Handlingsplanen – prioritering og konkretisering av tiltak

Handlingsplanen omhandler de risikoutfordringer og risikoområder som skal prioriteres de neste fire åra. Videre konkretiserer planen hvilke tiltak som skal gjennomføres innenfor de utvalgte risikoområdene, og hvordan Fylkesmannen, fylkesberedskapsrådet, regionale etater, kommuner og andre skal involveres, tidsplan osv.

Samarbeid og samhandling

Med bakgrunn i Fylkesmannens ansvar for regional samordning, har både FylkesROS og handlingsplanen stort fokus på samarbeid og samhandling - på tvers av sektorer og på tvers av forvaltningsnivå.

Ekstern medvirkning

FylkesROS Nordland er et resultat av en bred og omfattende prosess, der hensikten var å få fram et felles og omforent risikobilde. Et utkast til handlingsplan ble diskutert i fylkesberedskapsrådets møte den 8.09.11 og planen ble deretter sendt på høring.

Årlig oppdatering og rullering hvert 4. år

Handlingsplanen skal gjennomgås og oppdateres årlig. Fylkesberedskapsrådet, Fylkesmannens ledermøte og andre, vil bli invitert til å delta i denne årlige gjennomgangen. I forbindelse med rulleringen av FylkesROS (hvert 4. år), skal det foretas en full gjennomgang av handlingsplanen. Fylkesmannen har ansvar for oppdatering og rullering.

2. Visjon og mål

Visjon

Et trygt og robust nordlandssamfunn, der alle tar ansvar!

Overordnet mål

- Ei styrking av det forebyggende arbeid
- Ei styrking av beredskapen og krisehåndteringsevnen.

Resultatmål

- Et mer systematisk og målretta samfunnssikkerhetsarbeid
- Økt fokus på samarbeid og samhandling

3. Strategivalg (hovedprioriteringer)

FylkesROS Nordland inneholder en gjennomgang av 34 uønska hendelser, der hver hendelse representerer et risikoområde. Av de 34 risikoområdene, er følgende fem områder prioritert for oppfølging de kommende fire årene:

1. Kraftforsyning
2. Elektronisk kommunikasjon (ekom)
3. Vannforsyning
4. Akutt forurensning i sjø
5. Klimaendringer /naturhendelser

4. Tiltak og gjennomføring

Innenfor hvert av de fem utvalgte risikoområdene er det foreslått gjennomført en rekke tiltak i løpet av fireårsperioden. Tiltakene er delt inn i to hovedområder:

- Tiltak på regionalt nivå
- Tiltak rettet mot kommunene.

Inndelingen i de to hovedområdene samsvarer med Fylkesmannens oppgaver og ansvar på dette området - *regional samordning*¹ og *oppfølging av kommunene*².

¹ Fylkesmannens samordningsrolle innebærer å tilrettelegge for samarbeid, være pådriver (ta initiativ og sette dagsorden) og ivareta helhetsperspektivet.

² Oppfølgingsansvaret omfatter tilsyn, øvelser, kompetansetiltak og kontroll med ROS-analyser i saker etter plan- og bygningsloven.

4.1 Kraftforsyning

FylkesROS trekker fram følgende utfordringer, jf kapittel 2.1.5 *Oppsummering kraftforsyning*:

- Behov for bedre reservelinjer /reserveløsninger
- Behov for ROS-analyser over lokal forsyningssikkerhet
- Behov for økt samarbeid mellom nettselskaper om beredskap
- Den enkelte forbruker av strøm må ta økt ansvar for å ha beredskap for strømbrudd, eks nødstrøm. Aktører som utførere viktige samfunnsfunksjoner har et særlig ansvar her.

Kraftforsyning					
Nr	Tiltak	Involverte /målgruppe	Ansvarlig	Tidspunkt for gjennomføring	Status/kommentarer
Tiltak på regionalt nivå					
1	Høringsmøte FylkesROS	Kraftforsyn. distriktssjef (KDS) og Fylkesmann (FM)	FM	Sept 2010	Orientering fra KDS. Enighet om kraftkapittel i FylkesROS
2	Utvikle og utprøve nytt øvelseskonsept for kommunene (svikt i kraftforsyningen)	KDS, Lofotkraft og FM	FM	2011	Felles øvelse for de 6 lofotkommunene planlagt i nov 2011
3	Avklaringsmøte om forsyningssikkerhet og beredskap	Kraftbransjen, NVE, Statskraft, Nordland fylkeskommune (NFK) og FM	NFK	April 2011	Enighet om tettere dialog. NFK sendt brev til OED.
4	Orientering om status kraftforsyning – utfordringer og tiltak	Fylkesberedskapsrådet (FBR)	KDS	Møte i FBR, sept 2011	
5	Hvordan er beredskapen ved strømsvikt hos aktører med viktige samfunnsfunksjoner?	FBR	Flere	Møte i FBR, 2012	
Tiltak rettet mot kommunene					
	Forsyningssikkerhet og kraftrasjonering tema i tilsyn	Kommunene	FM	Løpende	Målsettingen er å gjennomføre tilsyn i alle kommuner i løpet av 4 år
	Strømbrudd er scenario for øvelser i kommunene	Kommunene	FM	Løpende	Målsettingen er å gjennomføre øvelse i alle kommuner i løpet av 4 år

4.2 Elektronisk kommunikasjon (ekom)

FylkesROS trekker fram følgende utfordringer, jf kapittel 2.2.5 *Oppsummering ekom*:

- Nettet er den mest sårbare delen av infrastrukturen
- Driftssikkerheten i infrastrukturen bør forbedres.
- Den enkelte forbruker av telefon og internett må ta økt ansvar for forebyggende tiltak og beredskap. Aktører som utførere viktige samfunnsfunksjoner har et særlig ansvar her.

Elektronisk kommunikasjon (ekom)					
Nr	Tiltak	Involverte /målgruppe	Ansvarlig	Tidspunkt for gjennomføring	Status/kommentarer
Tiltak på regionalt nivå					
6	Høringsmøte FylkesROS	Telenor og Fylkesmann (FM)	FM	Aug 2010	Orientering fra Telenor. Enighet om ekomkapittel i FylkesROS
7	Orientering om status ekom – utfordringer og tiltak	Fylkesberedskapsrådet (FBR)	Telenor	Møte i FBR, sept 2011	
8	Avklaringsmøte om leveringssikkerhet og beredskap	Telenor og andre ekom-tilbydere, NFK og FM		Okt 2012	
9	Hvordan er beredskapen for svikt i ekom hos aktører med viktige samfunnsfunksjoner?	FBR	Flere	Møte i FBR, 2012	
Tiltak rettet mot kommunene					
	Kommunens sårbarhet ved svikt i ekom er tema i tilsyn	Kommunene	FM	Løpende	Målsettingen er å gjennomføre tilsyn i alle kommuner i løpet av 4 år

4.3 Vannforsyning

FylkesROS trekker fram følgende utfordringer, jf kapitel 2.4.5 *Oppsummering vannforsyning*:

- En stor andel av vannanleggene i Nordland er små og har derfor mangelfull desinfisering og mangler beredskapsplaner og internkontrollsystemer.
- Lekkasjer og lav fornyingstakt på ledningsnettet er ei utfordring for vannkvaliteten og til en viss grad også forsyningssikkerheten.
- Mangelfulle data gir usikre tall for hva som er situasjonen når det gjelder leveringssikkerhet og vannkvalitet i Nordland.

Vannforsyning					
Nr	Tiltak	Involverte /målgruppe	Ansvarlig	Tidspunkt for gjennomføring	Status/kommentarer
Tiltak på regionalt nivå					
10	Årlig kontaktmøte – Mattilsynet og FM, oppfølging av FylkesROS var tema	Mattilsynet og Fylkesmann (FM)	FM	Des 2010	Gjensidig orientering. Enighet om samarbeid om oppfølging av FylkesROS
11	Oppfølgingsmøte	Mattilsynet og FM	FM	Juni 2011	
12	Orientering om status for forsyningssikkerhet og vannkvalitet i Nordland	Fylkesberedskapsrådet (FBR)FBR	Mattilsynet	Møte i FBR, 2012	
Tiltak rettet mot kommunene					
	Vannforsynings-situasjonen i kommunen tas opp i forbindelse med tilsyn	Kommunene	FM	Løpende	Målsettingen er å gjennomføre tilsyn i alle kommuner i løpet av 4 år
	Ved tilsyn skal det tas kontakt med Mattilsynets distriktskontor for å sjekke status for vannforsyningen i kommunen	Kommunene Mattilsynet	FM	Løpende	

4.4 Akutt forurensning i sjø

FylkesROS trekker fram følgende utfordringer, jf kapitel 3.3.1.5 *Oppsummering sjøtransport*:

- Trafikken innaskjærs representerer størst risiko
- Begrenset infrastruktur ei utfordring
- Utfordrende klima og topografi

Akutt forurensning i sjø					
Nr	Tiltak	Involverte /målgruppe	Ansvarlig	Tidspunkt for gjennomføring	Status/kommentarer
Tiltak på regionalt nivå					
13	Orientering om status og utfordringer forurensning til sjøs	Fylkesberedskapsrådet (FBR)	Kystverket	Møte i FBR, 2012	
14	Oppfølging	Kystverket, IUA og kommunene	Kystverket		

4.5 Klimaendringer

FylkesROS trekker fram følgende klimaendringer og konsekvenser av disse, jf kapittel 4.1 *Klimatilpasning*.

- I løpet av de neste 100 år forventes middeltemperaturen i Nordland å stige med 3,4 grader, nedbøren vil øke med 20 % og havnivået stige med 40 til 60 cm, jf kapittel 4.1 *Klimatilpasning*.
- Faren for snø-, jord- og leirskred vil øke i hele Nordland, mens nordfylket i tillegg vil få en økning i steinskred og isgang, jf kapittel 4.3.1 *Generelt om skredfare*
- Enkelte områder i Nordland kan forvente en økning i flomstørrelsen på 40 %, jf kapittel 4.4.1 *Årsaker flom*

Klimatilpasning					
Nr	Tiltak	Involverte /målgruppe	Ansvarlig	Tidspunkt for gjennomføring	Status/kommentarer
Tiltak på regionalt nivå					
15	Identifisere sårbare områder/kritisk infrastruktur	Enkelte medlemmer av FBR, Statens kartverk, NVE, FM	FM	2013	Kartlegging av kritisk infrastruktur som er/vil bli utsatt for klimaendringer.
Tiltak rettet mot kommunene					
16	Utarbeide veiledningsmaterieell for klimatilpasning i Nordland	Kommunene, NVE og FM	FM	2012 - 2014	Sammenfatting av eksisterende informasjon på lettfattelig måte.
17	Utarbeide klimarelaterte scenarier for øvelser, eks. ekstremnedbør	Kommunene og NVE	FM	2012	Målsettingen er å gjennomføre øvelse i alle kommuner i løpet av 4 år

Bilder forside:

Kraftlinje: Karsten Steinvik

Telefon og data (ekom): Asgeir Jordbru

Uvær: Kari Vassbotn

Helikopter: 330-skvadronen